

Samospráva

- Samospráva je spôsob riadenia určitého celku, keď daný subjekt o aspoň niektorých svojich záležitostiach rozhoduje sám autonómny spôsobom, teda „spravuje sa sám“. O opakom samosprávy je výkon správy (rozhodovanie o určitých záležitostiach) iným, vonkajším subjektom.

Samospráva

- Výhodou samosprávy je, že je bližšie spravovanému subjektu než vonkajšie a centrálné riadenie, a preto by mala byť pri zabezpečovaní lokálnych či záujmovy vymedzených záležitostiach efektívnejšia a lacnejšia.

Subsidiarita

- Subsidiarita (z lat. subsidiaris – pomocný, podporný od subsidium – pomoc, podpora) dnes obvykle znamená princíp subsidiarity, politickú zásadu, podľa ktorej sa rozhodovanie a zodpovednosť vo verejných záležitostiach má odohrávať na tom najnižšom stupni verejnej správy, ktorý je najbližšie k občanom.

Subsidiarita

- Vyššie úrovne správy majú rozhodovať len tam, kde si to povaha vecí vyžaduje. Napríklad rozhodovanie o detských jasliach alebo parku má patriť do kompetencie obce, pritom univerzita alebo diaľnica má byť v kompetencii kraja alebo štátu. Princíp subsidiarity je tak prehĺbením myšlienky demokracie, je opakom centralizmu a zdôrazňuje decentralizáciu a úlohu samospráv.

Originálne a prenesené kompetencie

- **Kompetencia** - právomoc, okruh pôsobnosti, rozsah právomoci, príslušnosť po odbornej alebo vecnej stránke
- **Originálny** – pôvodný, prvotný, svojský, zvláštny, zaujímavý, osobitý
- **Prenesený** – nepriamy, sprostredkovaný

Financovanie školstva

financovanie škôl, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie - prenesené kompetencie

- b) základná škola,
- c) gymnázium,
- d) stredná odborná škola,
- e) konzervatórium,
- f) školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Financovanie školstva

- K originálnym kompetenciám obce patria základné umelecké školy, materské školy, školské kluby detí, centrá voľného času, zariadenia školského stravovania pre žiakov základných škôl a deti materských škôl, jazykové školy – originálne kompetencie

Financovanie školstva

- Transparentné financovanie školstva je prehľadné financovanie škôl a školských zariadení
- Dôsledne oddeliť financie na prenesené kompetencie od financií na originálne kompetencie

Zdroje financovania verejných škôl a školských zariadení

- prostriedky zo štátneho rozpočtu v rozpočtovej kapitole Ministerstva školstva,
- prostriedky z rozpočtov obcí a prostriedky z rozpočtov vyšších územných celkov,

Zdroje financovania verejných škôl a školských zariadení

- prostriedky od iných fyzických osôb a právnických osôb za prenájom priestorov a zariadenia škôl alebo školských zariadení v čase, keď sa nevyužívajú na výchovno-vzdelávací proces,
- zisk z podnikateľskej činnosti,

Zdroje financovania verejných škôl a školských zariadení

- príspevky od žiakov, rodičov alebo inej osoby, ktorá má voči žiakovi vyživovaciu povinnosť, na čiastočnú úhradu nákladov spojených s hmotnou starostlivosťou v školách a v školských zariadeniach podľa osobitných predpisov,

Zdroje financovania verejných škôl a školských zariadení

- vo vybraných školských zariadeniach príspevky od žiakov, rodičov alebo inej osoby, ktorá má voči žiakovi vyživovaciu povinnosť, na čiastočnú úhradu nákladov na výchovu a vzdelanie,
- príspevky od zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov,
- príspevky a dary,

Prenesené kompetencie

- Normatívne financovanie podľa počtu žiakov
- Zo štátneho rozpočtu (kapitola MŠ) cez KŠU zriaďovateľom (obecným, cirkevným, súkromným)
- Zriaďovateľ pridelí finančné prostriedky jednotlivým školám minimálne vo výške 90 % mzdového normatívu a 80% prevádzkového normatívu

Prenesené kompetencie

- Rozdiel medzi celkovým normatívom a tzv. povinným minimom, rozdelí zriaďovateľ medzi jednotlivé školy podľa vlastného rozhodnutia.
- Často rozhoduje úradník, bez pravidiel, neprehľadne, netransparentne...
- Odporúčanie - zaviesť objektívne merateľné kritéria pre rozdelenie rezervy zriaďovateľa jednotlivým školám

Originálne kompetencie

- Originálne kompetencie obcí sú od 1. januára 2005 financované z ich vlastných príjmov, ktoré sú tvorené predovšetkým daňovými príjmami obcí.
- Zákon č. 564/2004 Z. z a nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z určujú spôsob a kritériá rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam.

Originálne kompetencie

- Z objemu finančných prostriedkov z výnosu dane, ktoré dostanú obce, sa 40% rozdeľuje jednotlivým obciam podľa počtu detí v materských školách a podľa počtu žiakov v základných umeleckých školách a v školských zariadeniach, ktoré sú zriadené na území obce.

Originálne kompetencie

- nielen podľa počtu detí v obecných školských zariadeniach ale aj podľa počtu detí v súkromných a cirkevných školských zariadeniach
- Každé dieťa a každý žiak sa započítava určitou váhou podľa toho, ktoré z uvedených zariadení navštevuje.

Originálne kompetencie

- Koefficienty sú iné pre žiakov obecných školských zariadení a iné (nižšie) pre žiakov neštátnych (cirkevných a súkromných) školských zariadení.

Originálne kompetencie

- Ak obec nemá materskú školu, základnú umeleckú školu a ani školské zariadenie, z tohto podielu výnosu dane nedostane žiadne prostriedky. - **toto už neplatí !!!**
- **ak počet žiakov v zariadeniach bude klesať, bude sa úmerne znižovať aj objem finančných prostriedkov pre obec. – toto už neplatí !!!**

Originálne kompetencie

- **Použitie podielových daní na originálne školské kompetencie v obciach je v kompetencii každej obce.**
- **Možné alternatívy:**
- Obce môžu použiť **celý objem** financií pridelených podľa počtu žiakov na vykrytie mzdových a prevádzkových nákladov MŠ, ŠKD a školských jedální...

Originálne kompetencie

- ◉ Obce môžu **časť z prostriedkov** na originálne školské kompetencie vyčleniť na **kapitálové výdavky** pre školstvo.
- ◉ Obce môžu použiť na školské zariadenia **aj väčšiu časť** podielových daní, ako je výpočet podľa počtu žiakov – teda viac ako sa napočítalo na originálne školské kompetencie.

Originálne kompetencie

- ◉ Obce však môžu použiť na krytie mzdových a prevádzkových nákladov školských zariadení **aj menej** finančných prostriedkov, ako je výpočet podľa počtu žiakov – teda menej ako sa napočítalo na originálne školské kompetencie.

Originálne kompetencie

- Zo zákona č. 596/2003 Z. z. vyplýva, že obce sú povinné prideliť **neštátnemu zriaďovateľovi** (cirkevný alebo súkromný) dotácie na mzdy a prevádzku na činnosť základnej umeleckej školy, jazykovej školy, materskej školy alebo školského zariadenia podľa počtu žiakov.

Originálne kompetencie

- Obce sú povinné poskytnúť na žiaka neštátneho školského zariadenia dotáciu vo výške najmenej 88 % z dotácie na žiaka školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.
- VZN určené pre neštátnych zriaďovateľov aj pre MŠ, ZUŠ a školské zariadenia vo svojej pôsobnosti

Originálne kompetencie

- podrobnosti financovania
- lehotu na predloženie údajov,
- výšku finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na žiaka
- deň v mesiaci, do ktorého poskytnete finančné prostriedky
- Oznámenie do 31.1 (30.4.)
- Mesačné splátky

Originálne kompetencie

- Od čoho by mala závisieť výška príspevku na žiaka:
 - formu organizácie výchovy a vzdelávania,
 - počet hodín vzdelávania poskytovaných deťom školských zariadení,
 - počet detí, žiakov alebo poslucháčov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v škole alebo v školskom zariadení,

Originálne kompetencie

- počet detí mladších ako tri roky v materskej škole,
- zaradenie zamestnancov školy alebo školského zariadenia do platových tried, pracovných tried a skutočnosť, či zamestnanec poberá kreditový príplatok a jeho výšku,
- energetickú náročnosť budovy, v ktorej sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie,

Originálne kompetencie

- ◉ výšku nájmu, ak je škola alebo školské zariadenie umiestnené v priestoroch prenajatých obcou,

Novinky 2013

- Na účely rozdeľovania výnosu dane z príjmov obciam sa pre **centrá voľného času** použijú údaje o počte obyvateľov obce od päť rokov veku do dovŕšenia 15 rokov veku s trvalým pobytom na území obce podľa stavu k 1. januáru kalendárneho roka, v ktorom sa zisťovanie uskutočňuje.“.

Novinky 2013

- Ministerstvo môže určiť zriaďovateľovi, ktorý ho požiadal o pridelenie finančných prostriedkov podľa odseku 1 písm. a), povinnosť vykonať racionalizačné opatrenie v škole alebo v školskom zariadení, pre ktoré finančné prostriedky žiada. Ministerstvo zároveň určí druh racionalizačného opatrenia a lehotu trvania racionalizačného opatrenia.

Novinky 2013

- Racionalizačným opatrením sa rozumie zníženie počtu tried, zníženie počtu zamestnancov školy alebo školského zariadenia, zrušenie školy alebo školského zariadenia alebo iné opatrenie, ktorým sa zvýši efektívnosť a hospodárnosť využívania pridelených finančných prostriedkov

- Ďakujem za pozornosť

Juraj Droppa
Škola u Filipa